

A 1745/hållbart

Behandlas i Utskottet för ett hållbart Norden

Utskottet för ett hållbart Nordens betänkande över

**Medlemsförslag
om gemensam Nordisk kraft i förhållandet EU och skogspolitiken**

Förslag

Utskottet för ett hållbart Norden föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att driva på ett gemensamt Nordiskt ställningstagande rörande våra viktiga skogsnäringar, i förhållande till EU

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att arbeta för- och driva på ett gemensamt Nordiskt ställningstagande rörande våra viktiga skogsnäringar, i förhållande till EU.

Bakgrund

Den konservativa gruppen föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att driva på ett gemensamt Nordiskt ställningstagande rörande våra viktiga skogsnäringar, i förhållande till EU

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att arbeta för- och driva på ett gemensamt Nordiskt ställningstagande rörande våra viktiga skogsnäringar, i förhållande till EU.

Skogen er en viktig ressurs i de nordiske land og spiller en spesielt stor rolle i Finland, Sverige og Norge.

Skogspolitikken har regelmessig vært på Nordisk råds dagsorden. I 2014 ble det vedtatt en uttalelse i forbindelse med EU-Kommisjonens forslag om ny skogstrategi og i 2016 ble det utviklet felles posisjon i forbindelse med EUs direktiv om LULUCF (land use, land use changes and forest) og kriterier for bioenergi.

I Nordisk ministerråd har MR-FJLS (fiskeri, havbrug, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug) ansvar for skogpolitikken. I forbindelse med behandlingen av MR-FJLSs ministerrådsforslag om samarbeidsprogram 2017-2020, rekommanderet Nordisk råd ministerrådet at søge fælles nordisk position i forhandlinger om vigtige EU retsakter. I meddelelse fra Nordisk Ministerråd til Nordisk råd våren 2017 står bl.a. at "NMR vil fortsætte med at være et forum hvor de nordiske lande kan drøfte mulige fællesnordiske positioner i EU-forhandlinger efter landenes ønsker når det er relevant.

I 2008 vedtok Ministerrådet en skogsdeklarasjon¹ hvor det konstateres bl.a. at "brukandet av de nordiska skogarna har haft en unik betydelse för utvecklingen av det nordiska välfärdssamhället." Deklarasjonen setter fokus på det interne nordiske samarbeidet men ikke forholdene til EU.

I forhold til Agenda 2030 kan forslaget relateres til mål 15 om økosystem og biologisk mangfold, delmål 15.2: Till 2020 främja genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka nybeskogningen och återbeskogningen i hela världen.

Innen for Nordisk ministerråd finnes det velfungerende skogsamarbeid hvor EU dimensjonen kunne styrkes uten at det skulle nødvendigvis ha nevneverdige budsjettmessige konsekvenser.

Høring

Forslaget ble sendt til høring til interessenter og myndigheter i Norden.

Miljøministeriet i Finland konstaterer at de nordiske land ofte har felles interesse men når det gjelder detaljene kan det vise seg at utgangspunktene er forskjellige og derfor kan det vises vanskelig å utvikle felles posisjon. Videre finnes det ikke alltid tydelige skillelinjer mellom de nordiske land og andre EU-land. De nordiske land er dog ofte de naturlige samarbeidspartnere, men også andre land som har likende syn på miljøpolitikken.

¹ Selfossdeklarasjonen, <http://www.norden.org/da/nordisk-ministerraad/ministerraad/nordisk-ministerraad-for-fiskeri-havbrug-jordbrug-levnedsmidler-og-skovbrug-mr-fjls/deklarationer-erklaringer-og-beslutninger/selfoss-deklarationen-om-haallbart-skogsbruk>

Miljø- og Fødevareministeriet i Danmark fremhever den i forveien gode kontakt mellom de nordiske land and innen for jord- og skogbruksområdet av fagpolitisk karakter. Den kan utbygges hvor det gir mening og merverdi. Det pekes på forskjeller i skogsektoren mellom de nordiske land og derfor er det ikke gitt at skogsområdet kan og bør ses i et samlet nordisk perspektiv i relasjon til EU.

Landbruks- og matdepartementet i Norge påpeker at skogen tradisjonelt har hatt stor økonomisk betydning for de nordiske land samt i Baltikum i motsetning til mange andre europeiske land hvor den kan kun være viktig for rekreasjon og friluftsliv. Norge har intensjon om å inngå i avtale med EU om felles oppfyllelse av klimamålene for 2030 hvor opptak og utslipp fra skogen vil inngå. Det henvises til vellykket samarbeid om skogforskning i Nordisk ministerråd og at det nordiske samarbeidet har vist sin styrke når det har vært et mål å utvikle felles plattform i spørsmål av felles interesse inn mot EU.

Jord- og skogsbruksministeriet i Finland opplyser at Finland har forsøk å skape bedre koordinering på det skogspolitiske området, ikke minst i forbindelse med Finlands formannskap i Nordisk ministerråd i 2016. Ministeriet mener at det er velkjent at felles nordisk stemme gir styrke i internasjonalt samarbeid. Det er en utfordring for samordning at de nordiske land ikke alltid deler syn i forhold til å prioriter mellom økonomiske og miljømessige aspekter av skogpolitikken. Skogsbasert bio-økonomi og differensiert anvendelse av tømmer kunne være områder hvor man kunne utvikle felles nordiske holdning. Det kunne også være nyttig å oppnå enighet om prinsipper som kan være utgangspunkt utviklingen av felles nordisk holdning.

Skogsindustrien i Finland mener at forslaget å fremme felles nordisk posisjon i skogpolitikken mot EU er viktig. Men for at det skal lykkes skal landene bli enig om å ta utgangspunkt i tre grunnleggende forhold. Disse forhold beskrives i høringssvaret.

Foreningen Norden i Norge stiller seg positiv til forslaget og henviser til artikkel 22 i Helsingforsavtalen som tilsier at landene «så vel hver for seg som i fellesskap skal søke å fremme nordiske interesser og rådføre seg med hver andre i dette øyemed»

Norge skogseierforbund uttrykker full støtte til forslaget og etterlyser felles nordisk skogpolitikk overfor EU i lys av at det ofte er meget krevende å få gjennomslagskraft for nordiske synspunkter i skogsaker i EU.

Bioenergia i Finland uttrykker støtte til forslaget og henviser til besluttsprosessen kring LULUCEF-forordningen og RED2-direktivet som et bevis på at dette tjener Norden.

Organisasjonen Zero i Norge uttrykker at det trenges mer bærekraftig biomasse for å løse klimautfordringene, bærekraftig skogbruk er en del av løsningen, og det er viktig at regler for LULUCF sektoren tydelig skiller mellom det kortvarige og lange karbonkretsløpet. Regneregler for skog bør legge et evighetsperspektiv for skogforvaltningen til grunn.

Skogforsk i Sverige uttrykker at man ikke skal overvurdere EUs betydning i utviklingen skognæringen og minner om at skogen er mer en rekreasjon og naturopplevelser i andre enn de nordlige deler av EU, som det konstateres i selve forslaget.

WWF Norge uttrykker bekymring for at økt produksjon av tømmer vil påvirke biodiversitet negativt og bidra til å øke utslipp av klimagasser. De påpeker at det er viktig å holde fast i EUs mål om at LULUCF skal være utslippsnøytral. WWF minner om at avskoging står for én femte del av global utslipp av klimagasser og at jordbunnen i nordiske skoger kan bli negativt påvirket av skogshugg med økt utslipp som konsekvens. WWF ser positivt på å øke verdiskapningen i skogsektoren men at det skal skje parallelt med tiltak for å øke opptak av CO₂ i skogen.

Utskottets synpunkter

Holdbarhetsutvalget konstaterer at skogen er viktig for næringsliv og velferd i hele Europa, men at den er spesielt verdifull for Norden og de nordlige delene av Europa.

Utvalget noterer at skogen spiller en rolle i forbindelse med en rekke andre politikk-områder, som klima- og energipolitikken, bevaring av biodiversitet og regional utvikling. Innen for EU er det derfor flere politikkområder som har innvirkning på skogområdet selv om skogpolitikken selv ikke direkte er EUs anliggende.

Utvalget påpeker skogens betydning i CO₂ regnskapet og at skogen kan levere materialer som kan erstatte plast.

Utvalget henviser til at Helsingforsavtalene tilsier at de nordiske land skal gå sammen om å fremme nordiske interesser. De nordiske land er ofte de naturlige samarbeidspartnere i EU. Erfaringen viser at det ikke alltid lykkes at utvikle felles posisjon som kan forklares av at interessene er ulike. Det noteres at Finland under sitt formannskap i Nordisk ministerråd i 2016 har forsøkt å forbedre koordinering på det skogpolitiske området.

Utvalget noterer at innkomne høringssvar indikerer at det er bred oppbakking blant interessenter til intensjonene i forslaget. Det påpekes dog at det kan være svært og at det i noen tilfeller kan finnes mer naturlige allianser med andre EU land. Videre påpekes at det hvis landene kunne bli enig om å ta utgangspunkt i kunne det underlette samordning og felles posisjonering.

Utvalgets konklusjoner

Utvalget mener at de nordiske lands regjeringer har inntil nå vært forbeholdene med å samordne sine posisjoner i forbindelse med den politiske beslutningsprosess i EU, men åpner for samråd og samordning i forberedelses- og implementeringsprosessen. Nylige erfaringer, som det henvises til i forslaget, indikerer at det kan betale seg å være mer åpen for å samordne posisjonene i forhandlingene i EU og søke allianser med likesinnede stater. Det er tegn på at viljen til samordning under den politiske beslutningsprosess har vokst. Utvalget mener at Nordisk råd ved å godkjenne forslaget kan bidra til at landene fremover, i høyere grad forsøker å finne felles ståsted i forhold til skogsnæringsinteresser i Norden.

De nordiske land har et formalisert samarbeid om skogpolitikk og forskning innen for Nordisk ministerråd og har i høy grad felles syn på skognæringen og bærekraftig skogsbruk. Som påpekt i flere høringsvar, kunne det underlett samordning hvis de nordiske land kunne bli enige om noen grunnleggende forhold, eller prinsipper, og områder av skogpolitikk hvor felles posisjonering er første prioritet. Det er derfor både god grunn og gode forutsetninger for å følge opp på Den konservative gruppens forslag.

Tromsø, Norge den 25. juni 2018

Christian Poll (ALT)

Heidi Greni (Sp)

Jan Erik Messmann (DF)

Karin Gaardsted (S)

Kolbeinn Óttarsson Proppé (VG)

Lars Tysklind (L)

Laura Tàunâjik (S)

Pauli Trond Petersen

Rasmus Ling (MP)

Richard Jomshof (SD)

Suzanne Svensson (S)

Thomas Finnborg (M)

Vilhjálmur Árnason (Sj.)

Villum Christensen (LA)

Øystein Langholm Hansen (A)